

רשימת ספרי "בן מלך" שיצאו לאור עד עתה:

- תרומות
- ספרות ועזרה וחי
- הסכנות
- מי כן ומי לא - גלות ואולה
- מי כן ומי לא - נתיבות
- תוספת
- תוכן
- ימי המורים
- הגדה של פסח
- כניית מצות המדינות
- שבעה
- חכמה ומור
- שיר השירים
- שבת שירוש
- מידת הכבוד
- שבעה

ניתן להשיג: mechonbenmelech@gmail.com
בארץ: ניתן להשיג
salea@yefenbooks.com | Warehouse: 9842450220

אוצרות בן מלך

בסייעתא דשמיא

מתורתו של מרן רבינו הגדול רבי לייב מינצברג זצוק"ל רבה של קהל עדת ירושלים

פרשת שופטים

האיסורים. כמו"כ יש לתמוה בסדר הדברים, שלפ"י נמצא שפתח הכתוב בדיני איסור והיתר, ועבר לדיני המשפטים, ושוב חזר לענייני הראשון. ועיין אבן עזרא שפירש: 'בין נגע לנגע - כמו פצע וחבורה והכלל דברי ריבות'. וכ"כ הרמב"ן (ד"ה דברי ריבות) והוסיף - 'ודובר הכתוב בהווה, כי בענייני המשפטים יהיו המחלוקות יותר משאר הוראות'. אמנם גם לפירוש זה עדיין צ"ב למה הוצרך

כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע (יז, ח)

פירש הרשב"ם: 'בין דם לדם - לפי פשוטו בין רציחה לרציחה, בין שוגג למזיד; בין דין לדין - דיני ממונות; נגע - נגע צרעת'. ולפי פירושו מבואר יפה חילוק שלשת ענייני ההוראה: דיני נפשות, דיני ממונות, ודיני איסור והיתר. ואכן סדר כתיבתם לענין חובת דרישת דבר המשפט, הוא בדרך לא זו אף זו - מן החמור אל הקל, תחילה הזכרו דיני נפשות החמורים שאינם נידונים אלא בבית דין של כ"ג, אחריהם דיני ממונות שנידונים בשלשה, ובאחרונה דיני איסור והיתר הקלים לעומת הראשונים, שדי להם בהוראת יחיד.

אולם רש"י פירש: 'בין דם לדם - בין דם טמא לדם טהור'. אמנם על פי פשוטו צ"ע, כי מעתה אין שלש החלוקות מבוארות, שכן דם טמא ודם טהור נכלל לכאורה במערכת דינים אחת עם הנגעים, ומה צורך ראה הכתוב לפרש שתי דוגמאות בענין

בגליון

פרשת שופטים

- ביאורי פסוקים..... עמוד 1
- משלשין בממון ואין משלשין במכות..... עמוד 5
- היכל השבת
- מלך ומטרוניתא..... עמוד 7
- בענייניא דיומא
- אני לדודי ודודי לי..... עמוד 19

פרנס השבוע

עץ חיים היא למחזיקים בה

הוצאות הדפסת גליון זה נודבו לזיכוי הרבים ע"י ידידנו הנכבד מחשובי אברכי קהילתנו מגדולי תומכי מכוננו

הרה"ח ר' **אהרן גרינוולד** שליט"א
לרגל בר מצוה לבנו **שמואל נ"י**

זכות הפצת אור תורתו הבהירה של רבינו בעל הבן מלך תעמוד לו ולמשפחתו להתברך בכל הברכות האמורות למחזיקי התורה לראות ברכה והצלחה בכל אשר יפנו

הלנחות ותרומות "פרנס השבוע/החודש"
אפשר להתקשר לטלפון מס' 054-8422488

יו"ל ע"י מכון 'כתבי בן מלך'

לתרומות והנצחות נא לפנות ל: 054-8422488

לקבלת העלון במייל, ניתן להצטרף בכתובת
mechonbenmelech@gmail.com

כתובת המכון: אוהב ישראל 1/9, ביתר עילית

לתגובות והערות נא לפנות ל: 052-7616048

לקהל שוחרי תורת ה'בן מלך' ואוהבי התורה בכל מקום שהם

הגנו בזה בקריאה של חיבה לשוחרי התורה,
להיות שותפים וידידים איתנים למפעל הכביר של מכוננו
להפיץ על פני תבל את אורו המיוחד והבהיר בתורה של

מורנו ורבינו בעל ה'בן מלך' 'צוק"ל

ולתמוך בבית היוצר 'מכון כתבי בן מלך', אשר אך ורק מכוחו יוצאים לאור כל
גנזי תורתו של רבינו ושיעוריו המרובים, כאשר זכינו לראות את הכרכים הרבים
נדפסים ויוצאים לאור עולם, ופתחו אופקים חדשים בפני כלל שוחרי התורה
מהררי ציון יוצאת הקריאה, בואו לעזרת ה' בגבורים, המשימה הגדולה עדיין לא
הושלמה ודורשת משאבים רבים מדי חודש בחדשו.

נא זכו והצטרפו להימנות למצווה חשובה זו של הרבצת והפצת אור התורה
לזכות את הרבים, הטו שכם וטלו חלק במשימה הגדולה
פנו עתה להנהלת המכון והצטרפו למשפחת התורמים והמנויים לדבר
המצווה הגדולה הנתונה בידינו

באין מענה השאירו הודעתכם ונשוב אליכם בהקדם

בשורה טובה למבקשי ה'

ניתן להאזין לשיעורי רבינו 'צוק"ל בקו השיעורים

'קו בן מלך'

03-3077354

ישנה אפשרות לכוון במאגר הממוחשב ולהאזין לשיעורים

בפרשת השבוע ובענייני דיומא

שמעו ותחי נפשכם

ויהי רצון שנוכה להגדיל תורה ולהאדירה

מכון כתבי בן מלך
התהלה

הודעה חשובה ומשמחת

לתורמי המכון

ניתן לקבל החזר מס

על תרומות למכון בגובה של

עד 35% מערך התרומה

לפי סעיף 46

ספרים
למעלה הימנה
סדרת ספרים
ביאורים ופירושים
על המשנה חמשי תורה
שיעורים
על התנ"ך
סדר
המת ומחשבת
ביאורי סוחר
סדר
אמונה ומחוקק
מגאן
תורה ודעת
אגודת
תורה ודעת

הנצחות תורמים

קו בן מלך
03-3077354

מיתות מכון

סניפים 14 מקות מנוחה

עבודת השמחה בבית מוסד
לשמוק סיפורי רבינו
מחולקים לפי נושאים
בכל התחומים

רשימת ספריו בן מלך
בספרייה המיוחדת ברובי העולם

מלון התהלה 054-8422488

כתובת ארזים ישראל 1/9

ביתר עילית

קניית מוסד לפי סעיף 46

לתיאור הארזית

mechonbenmelech@gmail.com

אוצרות
בן מלך

הכתוב לכפול כ"כ בדיני נזיקין, ולהזכיר שלשה ענייני משפטים.

ונראה עוד להביא ראייה לדברי הרשב"ם, ממה שנאמר בפרשת עגלה ערופה להלן (כא, ה) - 'ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע'. כי הנה רק לפירוש הרשב"ם יעלה פסוק זה יפה, שכאן לא פירט הכתוב דם, דין, ונגע, אלא שנה דרך קצרה וכלל דיני נפשות ודיני ממונות בענין אחד, בהיותם שייכים למערכת המשפטים, והזכיר את הנגעים לחוד כדוגמא לענייני האיסורים. אך לפירוש רש"י צריך ביאור, שאם ראה הכתוב לנכון לפרט דיני הדמים ודיני הנגעים בנפרד, משמע שאינם כלולים בענין אחד, ומדוע אפוא נשמטו דיני הדמים בפסוק זה. כמו"כ צ"ע לפירוש הראב"ע והרמב"ן, שלפי דבריהם שייכים כל שלשת העניינים לענין "כל ריב", ולמה זה ציין הכתוב במיוחד "כל נגע" לרבות את החובל בחברו, ולא כללו ב"כל ריב" כדרך שכלל בו את דיני נפשות והממונות.

* * *

כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לבין דין דין ובין נגע לנגע דברי ריבות בשעריך, וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ה' אלוקיך בו (יז, ח)

בפסוק זה מבוארת המצווה להעמיד בית דין הגדול בלשכת הגזית במקום אשר יבחר ה', שמשם יוצאת הוראה לכל ישראל. וכמו שכתב הרמב"ם - 'בית דין הגדול שבירושלים הם עיקר תורה שבעל פה, והם עמודי ההוראה, ומהם חק ומשפט יוצא לכל ישראל, ועליהן הבטיחה תורה שנאמר על פי התורה אשר יורוך, זו מצות עשה' (הלכות ממרים פ"א הלכה א). ועל בית דין זה בלבד חל דין זקן ממרא. ומבואר בגמרא שתוקף כח הסנהדרין לגבי כל העניינים, הוא דווקא כאשר הם יושבים במקומם בלשכת הגזית, כדאמרו - 'מצאן בבית פגי והמרה עליהן יכול תהא המראתו המראה תלמוד לומר וקמת ועלית אל המקום מלמד שהמקום גורם' (סנהדרין יד:).

ונראה שיש בדבר זה שני טעמים.

א. משום שהמקום גורם להם לעמוד על

האמת, כי כשהם בסמוך למזבח ולפני ה' נשפע עליהם שפע תורה ורוח משפט, ואור קירבת ה' מאיר בליבם לנטות ולהכריע בצדק ובמשפט.

ב. נראה עוד כי המקום מעניק להם את הסמכות כשלוחי ונציגי ה', ועל ידי כך שהם במקום ה', ניתן להם הסמכות להכריע ולהנהיג את העם בתורה, וניתן להם כח לקבוע את ההלכה, והכרעתם הוא דבר ה' וכאשר יצא מפיהם כן יקום וכן יהיה, ושוב אי אפשר לחלוק עליהם.

[ואפשר ששני דברים אלו נרמזים בפסוק 'כי מציון תצא תורה, ודבר ה' מירושלים'. 'כי מציון תצא תורה' - היינו שסגולת ציון הר הקודש היא להאיר בלבם את אור התורה. ודבר ה' מירושלים - היינו שהכרעת דבר ה' והסמכות הקובעת היא מירושלים עיר המלוכה].

והנה איתא בגמרא (סנהדרין יג:) לגבי משה רבינו ששקול כבית דין של שבעים ואחד. ויש לדון האם גם במשה נאמרה הגבלה זו שתוקף כוחו הוא דווקא כשהוא דן ומורה סמוך למזבח ואוהל מועד.

או דילמא שכיון שהשכינה עמו תמיד והוא איש האלוקים, היה לו את הארת התורה ואת הסמכות האלוקית בכל מקום שהלך אליו. וכענין שכתב רש"י בפסוק 'עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם' - 'אשרי ילוד אשה שכך מובטח שכל זמן שהיה רוצה היה מדבר עם השכינה' (במדבר ט, ז).

והנה כתיב בפרשת כי תשא - 'ומשה יקח את האוהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה וקרא לו אהל מועד והיה כל מבקש ה' יצא אל אוהל מועד אשר מחוץ למחנה' (שמות לג, ז).

ולכאורה מוכח מזה שתוקף סמכות הוראתו של משה לא הוצרכה למשכן ומזבח, אלא בכל מקום שבו נטה את אהלו נעשה שם אוהל מועד ומקור ההוראה לישראל. אכן יש לומר שזה דווקא לפני הקמת המשכן שלא נקבע מקום לשכינה להוועד עמו מעל הארון, אבל לאחר הקמת המשכן יתכן שאף משה הוצרך להיות קרוב לארון ולמזבח

עיוורון. ולאחר מכן "יסלף דברי צדיקים", שגם בהכרעת שיקול הדעת, שתלוי בלב וסברא חל בזה עיוות, שעל כך מתאים לשון סילוף, שמסלף את עקרונות הצדק והסברא המשפטית.

ומדוייק בזה גם לשון 'חכמים' ו'צדיקים', כי ראיית המציאות היא ביטוי של חכמה, שעל ידי החכמה משכילים להבחין ולהבין את המציאות, והעיוורון של השוחד מטשטש חכמה זו. אולם הכרעת הדעת ועקרונות הצדק היא חלק נוסף בלב החכם אשר על שמו הדיינים נקראים צדיקים, שיודעים להכריע בלבם את עקרונות ההלכה, וכמו שפירש רש"י "דברי צדיקים - דברים המצודקים משפטי אמת".

* * *

צדק צדק תרדוף (טז, כ)

צדק היא המצוה היחידה בתורה שנאמר בה לשון רדיפה. כל המצוות שבתורה מוטל עלינו לשמרם ולעשותם, אבל לא מצינו בהם לשון רדיפה, רק במצוות הצדק, להעמיד האמת והיושר על תלם, צייתה תורה לרדוף אחריה ולהשתדל בה.

ולעומת זאת יש להבחין כי לא מצינו באיסורים לשון התרחקות, כי אם אזהרה שלא לעשות. אולם לשון התרחקות לא מצינו אלא באיסור אחד והוא השקר, וכדכתיב בפרשת משפטים "מדבר שקר תרחק", שהשקר הוא הפכו של הצדק.

מן השקר ציוותנו התורה להתרחק, ועל הצדק והאמת ציוותה עלינו לרדוף אחריו. ללמדך עד כמה מעלתה של מידת האמת והצדק, ועד כמה מגונה שפלות השקר והמורמה.

* * *

וזה יהיה משפט הכהנים מאת העם, מאת זובחי הזבח, אם שור אם שה, ונתן לכהן הזרוע הלחיים והקיבה... וראשית גז צאנך תתן לו (יח, ג)

נראה כי נשתנו מתנות אלו משאר מתנות כהונה, הכתובים בפרשת קורח (במדבר יח, יא) 'וזה

בכדי לשאוב כח תורתו וסמכות הוראתו ממקום השכינה. וקצת ראייה לזה מהא דמצינו לגבי בנות צלפחד שבאו לדון לפניו ולשמוע הוראתו בפתח אוהל מועד - 'ותעמודנה לפני משה ולפני אלעזר הכהן ולפני הנשיאים וכל העדה פתח אוהל מועד לאמר' (במדבר כז, ב). ויל"ע בזה.

* * *

כי השוחד יעור עיני חכמים, ויסלף דברי צדיקים (טז, יט)

בפסוק זה מבואר שהשוחד גורם לשני סוגים של הטיית הדין. והיינו משום שבכל דיון מחשבתי עלולים לבוא שני מינים של שגיאה וטעות.

טעות אחת נובעת מאי הבחנת מלוא הצדדים שבדבר, כלומר כשיש בדברים אשר דנים בהם, מקום לצדדים שונים, אזי כאשר דעתו נוטה ומשוחדת נעלם ממנו צד מסויים, שאין הוא רואה אותו ואינו מבחין בו. ועל טעות זו נאמר "יעור עיני חכמים", דהיינו שהשוחד גורם לו שיתעורר שכלו ודעתו מלראות ויתעלם ממנו צד זה עד שלא יראהו.

אך יש חמור מזה, שעל אותו צד שהסברא שוללת אותו, מחליט בדעתו שכביכול הוא צד קיים ונכון, שהשוחד מטה את לבו עד כדי כך שהופך ומעקם את סברתו, ורואה דברים חסרי שחר כצדדים אמתיים, ועל זה נאמר "ויסלף דברי צדיקים".

אולם ביתר עומק יש לומר, כי כל משפט מורכב משני חלקים, תחילה הבנת גוף המעשה עצמו, כלומר כאשר הדיין מפרש ומנתח את המציאות הבאה לפניו, ומגדיר את משמעות המעשה ביחס לסוגיא המשפטית. ולאחר מכן בא לדון בשיקול הדעת ולקבוע את ההלכה וההכרעה הדינית המתאימים לשאלה זו.

ובכח פעולת השוחד לעוות שני חלקי המשפט האמורים, תחילה "יעור עיני חכמים", דהיינו שמוחמת השוחד חל טשטוש ביחס לראיית המציאות באופן הנכון, אשר על זה מתאים לשון

שאלו ביסודם הם ניתנים מאת ישראל לה', וה' נותן אותם לכהנים.

אמנם צריך להבין שהרי בפסוק שלאחר כן נזכר גם תרומה גדולה - "ראשית דגנך תירושך ויצהרדך... תתן לו". והרי תרומה גדולה היא מהמתנות הנזכרים שם בפרשת קורח, שהיא ניתנת לה' וה' נותנם לכהנים.

אולם כבר נתבאר כמה פעמים, שיש מצוות שנאמרו בהם כמה פנים בעניינם, ומשום כך חזרו ונשנו בכמה מקומות. וכמו כן מצות תרומה גדולה, גם יש בה שני פנים, האחד מצד הניתנה לה' והוא החיוב המבואר בפרשת קורח. אולם כאן נתוסף שחל מצות תרומה גם מצד העם עצמו לתת לכהנים, משום הכרת הטוב מצד העם לכהנים העובדים עבורם לפני ה'.

ומצינו שנחלקו הראשונים (רמב"ם בספר המצוות שורש יב ובהשגות הרמב"ן שם) אם בתרומה נאמר רק מצות הפרשה והנתינה לכהן כלולה במצוה זו, או דמצות נתינה לכהן היא מצוה בפני עצמה, ודעת הרמב"ן שהיא מצוה בפני עצמה ולמד זאת מפרשה זו, דכתיב תתן לו. כי מצד פרשה זו כל מצוותה היא רק נתינתה לכהן, והבן.

לך תרומת מתנם לכל תנופות בני ישראל לך נתתם וגו'. שמתנות אלו 'זרוע לחיים וקייבה' ו'ראשית הגז', הם סוג אחר של מתנות כהונה, כי כל מתנות הכהונה שנכתבו בפרשת קורח משמעותם היא שאנו נותנים לה', אלא שה' נותן אותם לכהנים, מכיוון שהם משרתיו האוכלים משולחנו, ומשולחן גבוה קא זכו וכדכתיב התם "אשר יתנו לה' לך נתתם".

אבל כאן הוא ענין אחר, שהם מתנות שהעם עצמו נותן אותם באופן ישיר לכהנים, וכדכתיב "מאת העם" והיינו שאין אלו כשאר מתנות כהונה הניתנים לה' והם באים לכהנים מאת ה', אלא כאן המתנה היא מאת העם, כלומר שהעם עצמו נותנם לכהנים, תמורת זאת שהם עוסקים בעבודתו של מקום והם שלוחי דידן המקריבים לפני ה', על כן העם מעניק להם את שכרם כמשפט, הזרוע הלחיים והקבה, וראשית הגז.

ואכן הזרוע והלחיים והקייבה, וכן ראשית הגז, אין בהם חלות קדושה והם חולין, ובזה שונים הם משאר מתנות כהונה כגון ביכורים חלה ותרומה ובכור שחלה בהם קדושה, והיינו כאמור משום

משלשין בממון ואין משלשין במכות

יש לתמוה בזה, דאטו המטרה בעונש 'כאשר זמם', שהניזום יקבל את הממון, הרי גדר עונשם הוא שיעשו להם כאשר זמם, ומה בכך שהוא קיבל מה שרצו להפסידו. ויתירה מכך כתב היראים, דמנלן כלל דבעינן לתת את הממון לניזום, שהרי הוא ממון של עונש וקנס לעדים זוממים 'כאשר זמם', ואינו פיצוי לניזום. וכי בדין מזיק עסקינן, והרי לא היה לו כלל הפסד.

ועוד יש לדעת מה טעם לא פירש אביי כרבא, ומדוע לא סגי ליה בהאי טעמא דבעינן כאשר זמם וליכא, ולמה ליה למידרש גזירה שוה. ובמאי קמפילגי אביי ורבא.

ונראה דפליגי בשורש גדרי העדות, דאביי סבר

ביאור הפלוגתא בטעם הדין שאין משלשין במכות במשנה (מכות ה.) - 'משלשין בממון ואין משלשין במכות כיצד העידוהו שהוא חייב לחבירו מאתים זוז ונמצאו זוממין משלשין ביניהם אבל אם העידוהו שהוא חייב מלקות ארבעים ונמצאו זוממין כל אחד ואחד לוקה ארבעים'.

ובגמרא - 'מנא הני מילי אמר אביי נאמר רשע בחיבי מלקיות, ונאמר רשע בחיבי מיתות ב"ד, מה להלן אין מיתה למחצה, אף כאן אין מלקות למחצה. רבא אמר בעינן כאשר זמם לעשות לאחיו וליכא, אי הכי ממון נמי, ממון מצטרף מלקות לא מצטרף'. ופירש רש"י - 'ממון מצטרף - והרי קיבל מה שרצו להפסידו בין כולם'.

שכל הכת נחשבת כחטיבה אחת לעניין הזמה, כאילו הם אדם אחד. יש כאן מבט עמוק למהות המאורע שמאחר שהם באו יחדיו ככת להעיד על פלוני, הרי הם כגוף אחד. וממילא ס"ל דאין כאן החסרון של 'בעינן כאשר זמם וליכא'. כי אם ניתן לזה כ' ולזה כ' נמצא מבין שניהם יחדיו יתקיים 'כאשר זמם'. כי הכל גוף אחד של כת עדים, והכת כולה קיבלה ארבעים כאשר זממו לעשות לניזום. ולכן לא למד דין אין משלשין במכות רק מגזירה שוה למיתה.

אולם רבא סבר שמבט התורה הוא כפי מציאות הדברים כפשוטם, שכל אחד נידון בפני עצמו, ואין לדונם כגוף אחד, ולכן לא הוי כאשר זמם, שאף אחד מהעדים לא קיבל ארבעים.

דעת אב"י סברא בגדר מלקות שהוא חטיבה אחת
ובטעם שאמר אב"י יש לעיין מהו עומק גדרו, מאי טעמא אין מלקות למחצה. אף שהוא גזירה שוה, אכן בוודאי שיש הבנה וגדר בדבר.

עוד הקשו המפרשים דהא כלל הוא דנקטינן בכל התורה ד'אין דנין אפשר משאי אפשר' והרי מיתה אי אפשר לחלק בין העדים, ומלקות אפשר.

ונראה דדעת אב"י בגדר מלקות ארבעים חסר אחת גם כן נחשבים כדבר אחד, כלומר שאין זה עוד מכה ועוד מכה עד ל"ט, אלא הכל מכה רבה אחת של ארבעים חסר אחת, וזה גדר חיובו לתת לו מכה רבה של הרבה מכות, ולא ריבוי של כמה וכמה מכות.

וזו עומק הגזירה שוה דילפינן רשע רשע ממיתה, שכשם שהמיתה היא עונש אחד, כך המלקות הוא עונש אחד הנידון כמכה אחת גדולה. וכשם שאין מיתה למחצה כך אין מלקות למחצה, כי כאשר נותנים לאדם מחצית המלקות אין כאן כלל אותה מכה רבה של ל"ט מלקות, ולא נתקיים כאן כלל דין מלקות.

ואם אמנם גדר מלקות היה ריבוי של כך וכך מלקות, אזי גם אם הם מתחלקים לכ' מלקות או פחות לכלל עד, יש כאן לכל אחד חצי או חלק מעונש המלקות, ומבין כולם נמצא עונש מלקות.

אולם מכיון דילפינן ממיתה שהמלקות הם מכה אחת גדולה, ורק על ידי המספר של ארבעים יש לו שם מכה, לכן אין שייך כלל מלקות למחצה כשם שאין מיתה למחצה. וזה גופא אנו למדים מהגזירה שוה, וממילא אין להקשות דהא 'אין דנין אפשר משאי אפשר'. כי הגזירה שוה מגלה לנו הא גופא שבמלקות גם כן אי אפשר, כשם שבמיתה אי אפשר, כך גם במלקות אי אפשר משום שהיא מכה אחת.

דעת רבא שאין העדים מצטרפים לעונש אחד
ולעומת זאת דעת רבא הן לגבי העדים, והן לגבי ל"ט מלקות, לא סבירא ליה שיש לדון אותם כחטיבה אחת, ולכן מצד המלקות היה אפשר לשלש אותם בין העדים שכל אחד ייענש בחלק מהמלקות, שכיון שמניין ל"ט מלקות כל אחד מהם עומד בפני עצמו, א"כ כל חלק יש לו משמעות של מלקות. ואם היו העדים מצטרפים היה אפשר לחלק את המלקות ביניהם. אלא מכיון דס"ל שהעדים גם כן אין נחשבים כחטיבה אחת, על כן ס"ל שאי אפשר לחלק אותם, משום דבעינן כאשר זמם, שכל אחד מהעדים לא נעשה לו כאשר זמם, ואי מקום לדונם כדבר אחד שמבין שניהם יצא 'כאשר זמם'.

ולפיכך הקשו בגמרא 'אי הכי ממון נמי', כלומר דמאחר שאין העדים מצטרפים להיות חטיבה אחת שנדון את ענשם כפי שהוא יוצא מבין שניהם. אם כן גם לגבי ממון מאי טעמא משלשין ביניהם.

ותירצו - 'ממון מצטרף מלקות לא מצטרף'. ונראה עומק הביאור בזה שבממון יש מציאות של צירוף. למרות שאין הם נידונים כגוף אחד מצד העדות, אולם בסדר העולם יש מציאות של צירוף שני אנשים יחדיו בממון, והיינו גדר 'שותפות'. שיש מציאות שאחד משלם, ויש גם מציאות ששני אנשים יחדיו משלמים. וכך הם גדר בעלות בממון, יש בעלות שלי, ויש בעלות של הזולת ויש בעלות של שנינו. וכאשר שנים יחדיו משלמים כל אחד חמישים, ניתן להחשיב זאת כמו ששניהם יחדיו שילמו מאה.

וכל מה דפליגי אביי ורבה הוא בגדרי העדות האם ניתן להחשיבם כגוף אחד וחטיבה אחת מצד דין העדות שלהם, אולם בממון הרי זו מציאות בסדר העולם ובהלכות התורה שיש מציאות של שותפות ובעלות משותפת, והממון הוא של שניהם

כאחד וכאשר מתאחדים לשלם יחדיו מאה יש כאן תשלום משותף של מאה לשניהם. וכאילו כל אחד מהם שילם מאה. כי בממון באמת יש צירוף ששניהם שילמו מאה. ולא רק משום שהניזום קיבל מאה, אלא משום שהם אכן 'שילמו' מאה.

היכל השבת

מלך ומטרוניתא

שבת - גילוי בחינת רעיה

הקשר הנעלה והנפלא שבין עם ישראל להקב"ה, אשר בחר בנו להיות לו לעם, מתואר בהרבה בחינות וביטויים של קירבה בתורה בנביאים ובדברי חז"ל. כמה סוגי יחס של קירבה ואהבה, עם ה', עבדי ה', יחס של מלך ועמו, יחס של מלך ועבדיו. אך למעלה מכך, מתואר יחס זה בביטויי אהבה של קירבה, קירבת משפחה כביכול - 'בנים אתם לה' אלוקים" (דברים יד, א). אולם הביטוי הנעלה והנשגב הוא יחס הקירבה הגדולה ביותר, יחס קירבה וידידות כ'דוד ורעיה'. אשר על כך נכתב שיר השירים כולו, הדביקות הנפלאה והרוממה שבין קוב"ה וישראל, נמשל בו ביחס וקירבה של דוד ורעיה.

ואכן בהתייחסותנו וקירבתנו אל ה', אנו עומדים לפניו בכל בחינות היחס - הן בהכנעה ובעבדות כעבדים אל יד אדוניהם, והן באהבה ובכיבוד כבנים אל אביהם, וכן מצד הקב"ה בהתייחסו אלינו, הרי הוא אלינו הן כאדון המנהיג את עבדיו, והן כאב האוהב את בניו. אולם היחס הנעלה והנפלא ביותר, הוא בחינה זו של יחס דוד ורעיה.

יום השבת, הוא היום שבו נוהג ביותר יחס נפלא ונעלה זה. כי עצם נתינת השבת לישראל, נובע מן הדרגה של דוד ורעיה. ועשיית השבת הריהי - 'משל למלך שיושב ומטרונא יושבת כנגדו' (שמ"ר כה, יא). בימות החול מושפעת עבודתנו והנהגתנו, מסוגי היחס של בחינות עבד וכן, אולם ביום השבת עיקר התייחסותנו אליו

ית"ש, וכן עמידתנו לפניו, היא בבחינת יחס זה של רעיה אל דודה.

זה הטעם למנהגם של ישראל, לומר שיר השירים כהכנה לקראת כניסת השבת, וכן נהגו לשורר בקבלת שבת - לכה דודי. עם כניסת השבת פונים אנו אל הקב"ה בתואר חביב ונשגב זה 'דודי'. פני שבת נקבלה. ישראל עושים את השבת יחד עם הקב"ה, כנסת ישראל פונה אל הקב"ה, לצאת ולקבל יחד פני שבת.

וכן נהגו בליל שבת לשורר 'אשת חיל', שירים אשר עוסקים בשבחי עם ישראל והתלמיד חכם, מתוך משל נשגב זה, של רעיה. כי זה הוא סוג היחס והדביקות של קוב"ה וישראל אשר מזדהר ביום השבת.

נתינת שבת לישראל כשותפים בענייני ה'

הביטוי הגדול ליחס נשגב זה, הוא בעצם נתינת השבת לישראל. שהרי מאורע השבת לא אירע לישראל, ומה להם לנוח בו ולעשותו, אלא שהדבר מוכיח כי כנסת ישראל דביקותה בהקב"ה הוא ביחס של התאחדות בבחינת קירבת משפחה, ושמחתם בענייני ה' היא כבני משפחת המלך, אשר משתתפים בכל ענייני המלך, כדרך מלך ומטרוניתא.

הוא מה שדרשו חז"ל על הפסוק 'כי את היא ביני וביניכם לדעת כי אני ה' מקדישכם' - 'כי אני ה' מקדישכם - לעולם הבא, כגון קדושת שבת בעולם הזה. נמצינו למדין, שהוא מעין

קדושת העולם הבא. וכן הוא אומר מזמור שיר ליום השבת לעולם שכולו שבת' (מכילתא פרשת כי תשא). כלומר שהשבת הוא אות שממנו אנו יודעים שנוצרה לעולם הבא.

והיינו כי העולם הבא הרי הוא עולמו של הקב"ה, ואין בו חלק לנבראים. אולם מתוך שנתן ה' את יומו, יום השבת לישראל, והטעם בזה הוא משום שישראל מאוחדים עם הקב"ה, ולכן משתף אותם בכל ענייניו. וא"כ הרי זה אות כי הוא עתיד להיות גם מקדשנו לעולם הבא שהוא עולמו של הקב"ה, להיות עמו ולתת לנו חלק בו. שמאותו הטעם שנתן לנו את השבת, גם יתן לנו חלק בעולם הבא.

בחינת נוספת של רעיה - מצד עבודת השבת

ונראה עוד לבאר בזה, בהבדל בין עבודת ה' בימות החול, לעבודת ה' של יום השבת. כי כל ימות החול, מותר לו ליהודי לעסוק בענייני עצמו, ועשית כל מלאכתך'. עבודת ה' וקיום המצוות שעוסק בה כל הימים, אינם שוללים את עיסוקיו של האדם עבור עצמו. אלא שהתורה מכוננת אותו, שהיהודי ינהל את מסגרת חייו בדרכי ה' והנהגה קדושה, וכמו כן מוטל עליו לכבד את ה' ולעבדו בתפילה ובקרבנות.

אבל ביום השבת, האדם כולו הוא קודש לה'. ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך ויום השביעי שבת לה' אלוקיך'. בשבת קודש, היהודי נותן את כל מציאותו לה', הוא מוסר את עצמו לה' לגמרי, ומתפנה מכל ענייני עצמו וכל עסקיו. וזה משמעות הפסוק - 'אם תשיב משבת רגלך עשות חפצך ביום קדשי ממצוא חפצך ודבר דבר'. שאין עוסקים ביום זה כלל בכל מה ששייך ל'חפצך' ואפילו לא בדיבור. בשבת אין עוסקים אלא

בחפצי שמים, בשבת מסיח האדם דעתו מעצמו ומכל ענייניו, וכל לבו נתון בלתי לה' לבדו.

זה ההבדל בין עבודת עבד וכן, ליחס של רעיה. כי עבודת העבד הוא מתוך שעבוד ומרות אדונו עליו, וכן הבן יש לו עצמאות משלו, אלא שמוטל עליו לכבד את אביו.

אבל הרעיה נותנת לבעלה, את כל מציאות חייה, כל המציאות של הרעיה היא עבור דודה, שהיא עומדת לפניו, ומבטלת את עצמאותה אליו. הרעיה אינה עובדת את בעלה מחמת מרותו עליה, אלא היא חפיצה להיות לו לעזר, וחשיבות ויקר הוא לה לשרתו ולעשות את רצון בעלה. [כאדם אשר משמש מלך גדול, אשר לזכות נחשבת אצלו, ועושה זאת בחביבות ובחווה]. הרעיה אינה נכנסת לרשות בעלה בחזקה, ואף אינה נקנית תמורת מכה. אלא היא מרצונה ומדעתה באה להיות לו לעזר. [ומשום כך אין הרעיה מבקשת בכל עת לסיים את עבודת האדון ולחזור לענייניה העצמיים, כמו עבד]. כי בחינת רעיה היא שכל העת חייה ומציאותה מוקדשים עבור הדוד, ואין לה כלל מציאות אחרת לעצמה. היותה עבור דודה הוא תוכן ומציאות חייה העצמיים.

ועבודה בבחינה זו של רעיה, היא עבודת ה' של עם ישראל ביום שבת קודש. שביום זה אין ישראל עוסקים כלל בענייני עצמם, וכל מציאותם נתונה להקב"ה לשרתו ולעבדו, 'אתה קדשת את יום השביעי לשמך', 'יום השביעי שבת לה' אלוקיך'. עם ישראל מתמסר לגמרי לעשות רצון ה', ומשום כך נחשבת עבודת השבת בבחינה נעלית זו של רעיה ודוד, וכ'אשת חיל' אשר בטח בה לב בעלה. - וזהו עוד גוון בענין, בנוסף למה שנתבאר לעיל, בקשר המיוחד שיש בשבת לבחינה זו של - 'מלך' שיושב ומטרונא יושבת כנגדו'.

1. ועיין חזקוני על התורה (במדבר כח, ט), שנתן טעם למה שאין חטאת בקרבן מוסף של שבת - 'ולא נאמר בה חטאת כמו בשאר מוספין, מפני כבוד השבת, שאין לשחוט בשבת דבר הנאכל לשום אדם, אלא כל הקרבתו לגבוה'.

אני לדודי ודודי לי

הנה כי כן אנו בחינת כלה כלפי הקב"ה שהוא בבחינת חתן, וגם אנו בחינת חתן כלפי התורה שהיא בבחינת כלה.

ועומק המשמעות בשני אלו הוא, שאנו כל כך דבקים ומקושרים אנו להיות חלק ה' עמו, חבל נחלתו של הקב"ה, וכן התחברותנו לתורה היא כה עזה ואיתנה עד שהתורה היא חלק מאתנו. וכה גדול הוא עוצם הדביקות עד שהדבר מתואר במשל של בחינת קשר חתן וכלה, שהם געשים שניהם למציאות מאוחדת.

אלא שכלפי הקב"ה, שאנו שייכים לו מקבלים את שפעו ונכנסים לחלקו ית"ש, אזי אנו בבחינת ה'כלה' שהיא השייכת לחתן ובטלה אליו. ואילו כלפי התורה, שלב החכם מבין וסובר את התורה, אזי התורה היא כביכול שלו, וכמו שדרשו חז"ל על הזוכה להגות בתורה שנעשית 'תורה דיליה' (קידושין ל), וכביכול התורה היא קניינו של עם ישראל, ולכן התורה נמשלה ככלה השייכת לחתן.

ועיין מה שכתב במהרש"א בחידושי אגדות (סנהדרין נח): 'הנראה שהכוונה בזה שהתורה נקראת ארוסה, לפי שרוב ההמון אין עוסקין בה, והוא התורה לגביה כארוסה בבית אביה, שהניחה להיות 'תורת ה', אבל העוסק בה ודאי דהוא ליה נשואה ונקראת 'תורתו'.

התחברות ישראל לתורה - על ידי נתינת הלוחות

והנה עיקר הזכיה למעלה העליונה הזאת שהתורה תהיה עצם מעצמינו בחינת 'תורה דיליה', היה בעת מתן תורה על ידי נתינת הלוחות, שהכתב והמכתב אלוקים נמצא אצלנו, ומציאות הלוחות אצלנו מסמלת חקיקת הדברים על לבנו, כעין הכתב החרות על הלוחות.

וביארנו הענין בהרחבה בענין מתן תורה (ב'ן מלך - ספירת העומר וחג השבועות - שער ה מאמרים א-ב, ב'ן מלך על התורה' פרשת כי תשא מאמר ב).

אלול - זמן להתעוררות היחס בין קוב"ה וכנסת ישראל כדוד ורעיה

חודש אלול הוא עת רצון לפני ה', כמובא בפוסקים וספה"ק, וידוע הרמז המובא במשנה ברורה (סימן תקפא ס"ק א, ועיין ב"ח שם ומקורו באבודרהם): 'ואיכא אסמכתא מקרא 'אני לדודי ודודי לי' ראשי תבות 'אלול', וסופי תבות עולה ארבעים, כנגד ארבעים יום מראש חדש אלול עד יום הכפורים. כי באלו ארבעים יום, התשובה מקובלת להיות לבו קרוב אל דודו בתשובה, ואז דודו קרוב לו לקבל תשובתו מאהבה'.

רמז זה שדרשו, שאלול הוא זמן של אני לדודי ודודי לי, עולה ממנו שבעומק הדברים חודש אלול הוא זמן המוכשר לעורר בו היחס המיוחד והגעלה שבין קוב"ה וכנסת ישראל בבחינת 'דוד ורעיה', וישנה שייכות מיוחדת של חודש אלול לבחינה זו.

עם ישראל - כלה כלפי הקב"ה, חתן כלפי התורה

והנה מצינו בחז"ל בשני מקומות כלפי עם ישראל שדימו אותם במשל של חתן וכלה.

האחד, ביחס לקשר של הקב"ה אלינו, ודבר זה מבואר בכל 'שיר השירים' שכנסת ישראל מתוארת בו במשל כרעייתו של הקב"ה. וכן כתיב (ישעיה סב, ה): 'ומשוש חתן על כלה ישיש עלייך אלוקיך'. הרי הקב"ה הוא כביכול החתן ועם ישראל הם הכלה.

מצד שני, בקשר לתורה שניתנה לנו ככלה, וכמו שדרשו על הפסוק 'ויתן אל משה ככלותו לדבר אתו' (שמות לא, יח) ומובא ברש"י: 'ככלתו - ככלתו כתיב חסר, שנמסרה לו תורה במתנה ככלה לחתן'. וכן דרשו (ברכות נז): 'תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב, אל תקרי מורשה אלא מאורשה'. ולפי דרשה זו הרי עם ישראל הם בחינת ה'חתן', והתורה הקדושה בחינת ה'כלה' של ישראל.

באופן של 'תורה דיליה'. [אכן בדרגה פחותה מאשר היה אלמלא ניתנו בלוחות ראשונות. ובעת הגאולה והתיקון השלם נזכה שוב לנתינה כעין לוחות הראשונות, וכמו שכתוב 'ונתתי את תורתי בקרבם ועל לבם אכתבנה', ולכן נזכה אז לחזרת שני הכתרים שניטלו מאתנו בעת החטא כדאייתא בגמרא (שבת פח.).]

בעת הקמת המשכן נעשו ישראל בחינת 'כלה' להקב"ה

ולבחינה השנייה של חתן וכלה, שישאל הם בחינת רעיה להקב"ה שהוא דודנו, זכינו ביום הקמת המשכן, כשהקב"ה השרה שכינתו בתוכנו, ובא להיות אתנו יחד בחינת דוד ורעיה, וכמובא ברש"י על הפסוק "ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן" (במדבר ז, א): 'ביום כלת - יום הקמת המשכן, היו ישראל ככלה הנכנסת לחופה'.

ובמדרש שם (במדבר יב, ח): 'ד"א ביום חתונתו, זה אהל מועד, וביום שמחת לבו זה בית העולמים, ומנין לאהל מועד שחיתונין היו, דכתיב ביום כלות משה להקים את המשכן, כלת כתיב, כיומא דעלת כלתא לגננא'.

'ד"א יבוא דודי לגנו, אל תקרי לגנו אלא לגנונו, אימתי ויהי ביום כלות משה, אמר רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי, כיום שנכנסה כלה לחופה עם החתן, לכך כתיב ויהי ביום כלת' (תנחומא נשא פרק כ).

מבואר בזה, שבעת הקמת המשכן כשבאה השכינה לשכון בישראל, אז נעשו ישראל ככלה להקב"ה, והגיע הקשר הנשגב לשיא מעלת שלימותו כאשר שמו הגדול והקדוש שורה עלינו. וכמו דאייתא בחז"ל (יומא נד): 'שהכרובים מסמלים את הידידות כעין דוד ורעיה'.

ומשמעות הדבר היא, שבאותה שעה כאשר בא לשכון בתוכנו באוהל מועד, נתן לנו הקב"ה קירבתו במידה כה גדולה, להשיג קדושתו וליהנות מזיו שכינתו, בחינת מלך ומטרוניתא.

וכמו כן מצינו שבעת בנין בית עולמים שהוא

ועל כך דרשו חז"ל (עירובין נד.): 'ואמר רבי אלעזר מאי דכתיב חרות על הלוחות, אלמלי לא נשתברו לוחות הראשונות לא נשתכחה תורה מישראל, כלומר שבנתינת הלוחות היתה התורה חקוקה וכתובה על לבנו, וזה גרם שלא יהיה שייך שתישכח מהם, וכענין דבר המונח שאף שהוא דבוק אליו עדיין ניתן שינטל ממנו, אבל דבר שהוא חלק ממציאיותו אין שייך ליטלו ממנו'.

וכן דרשו (נדרים לח.): 'אמר רבי יוחנן, בתחלה היה משה למד תורה ומשכחה, עד שניתנה לו במתנה, שנאמר ויתן אל משה ככלתו לדבר אתו'. והוא נדרש בפסוק זה (שמות לא, יח): 'ויתן אל משה ככלתו לדבר אתו שני לוחות העדות וגו'. הרי שמפסוק זה של נתינת הלוחות הוא שדרשו שניתן למשה במתנה, ועל ידי זה שוב לא נשכח ממנו'.

וכמו כן בפסוק זה דרשו חז"ל סוד בחינה זו שהתורה היא כ'כלה' לישראל, שאז זכו למעלה זו שהחכם משיג את התורה בלבו והיא דבוקה עמו ככלה, כדאייתא במדרש (שמו"ר מא, ה): 'שבשעה שנתן הקב"ה התורה לישראל היתה חביבה עליהם ככלה שהיא חביבה על בן זוגה מנין שנאמר ויתן אל משה ככלתו'. הרי שדרשו שמעת נתינת הלוחות, התורה היא הכלה וישראל הם החתן.

גם לאחר שבירת הלוחות דבקים בתורה - בבחינת תושבע"פ

ואף שנשברו הלוחות הראשונות ולא זכו ישראל לדרגה רמה זו שלא תשתכח התורה כלל. בכל זאת כאשר ניתנו הלוחות השניות זכו למעין דרגה זו, וכדאייתא בחז"ל שעל ידי נתינת לוחות שניות זכו לתורה שבע"פ, כדאמרו במדרש (שמו"ר מו-א): 'ואמר לו הקב"ה אל תצטער בלוחות הראשונות שלא היו אלא עשרת הדברות לבד, ובלוחות השניים אני נותן לך שיהא בהם הלכות מדרש ואגדות, הה"ד (איוב יא) ויגד לך תעלומות חכמה כי כפלים לתושיה'.

ובחינת תורה שבע"פ היינו שאנו מבינים בלבנו את חכמת האלוקים, וזוכים להיות חכמים בחכמת התורה, וגם זה בחינת השגת התורה בעצמותם

ונמצא שעל ידי הקשר ההדוק עם התורה אנו מקושרים ואדוקים עם הקב"ה.

וכדאיאתא בספר ה'תניא' (פ"ד) 'הקב"ה בכבודו ובעצמו לית מחשבה תפיסא ביה כלל, כי אם כאשר תפיסא ומתלבשת בתורה ומצותיה אזי היא תפיסא ומתלבשת בהקב"ה ממש, דאורייתא וקב"ה כולא חד. וכו' כשאדם מבין ומשיג איזו הלכה במשנה או בגמרא לאשורה וכו' הרי זה משיג ותופס ומקיף בשכלו רצונו וחכמתו של הקב"ה, דלית מחשבה תפיסא ביה וכו' והוא יחוד נפלא שאין יחוד כמוהו'.

ואכן גם השראת השכינה שבהקמת המשכן, היא בשרשה מכה נתינת הלוחות, שהרי כל המשכן הוא עבור הלוחות וכמו שנקרא 'משכן העדות', והשראת השכינה שבו היא בין שני הכרובים על הארון אשר בו הלוחות, ורק כשיש לוחות שייך משכן, והיינו כענין האמור, שמשום שהתורה קשורה בלבנו בחינת 'תורה דיליה', לכן אנו בבחינת כלה להקב"ה, והקב"ה משרה שכינתו עלינו ונמצא בתוכנו. והבן זאת.

משמעות החטא - ביטול בחינות אלו

והנה אחרי שחטאו ונשתברו הלוחות, אזי בטלו קשר ושייכות זו אל התורה בבחינת כלה, וממילא גם בטלה בחינתם של ישראל כרעיה כלפי הקב"ה, ואכן איתא בחז"ל (תנחומא פקודי פ"א) שאחרי שבירת הלוחות בטל הציווי של הקמת המשכן, כי כשאינן לוחות אין משכן.

שבירת הלוחות משמעותה שיש רוגז ושוב אין הקב"ה רוצה לתת לוחות לישראל, וכמו כן אין משכן ומקדש. כאשר יש חטא וריחוק אין האדם יכול להבין תורה ואין קירבת ה' והשראת השכינה.

ואחרי שנתרצה ה' לתפילת משה, חזרה אהבתו לבניו ונרצה לו לתת להם לוחות שניות, ואז גם חזר הציווי על הקמת המשכן. וכדאיאתא במדרש שעל ידי מחילת העוון ביום הכיפורים, חזרה השראת השכינה לישראל ומצות המשכן - 'אלה פקודי המשכן משכן העדות, עדות לכל באי

קביעות ושלמות של הקמת המשכן, ניתן ביטוי מיוחד לבחינה זו של דוד ורעיה, כדאיאתא בזוהר שביום זה נתחבר שיר השירים ברוח הקודש על ידי שלמה המלך - 'שירתא דא איתער לה שלמה מלכא כד איתבני בית מקדשא' (ח"ב קמג) שיר השירים אשר בו מבואר באריכות בחינה נשגבה זו של הקב"ה וישראל בחינת דוד ורעיה.

בביאור דרשת 'ככלותו' - 'ביום כלות'.

והנה דרשו בחינה זו של כלה, מהפסוקים 'ככלותו' 'ביום כלות', שכתוב חסר וי"ו (ועיין בזה ב'מנחת ש"י במדבר ז, א), כדי ללמדנו שחל אז בחינת 'כלה'.

ונראה שייכות הדרשא אל הפשט, שלפי הפשט כל תיבה שנכתבה חסרה, באה ללמד שהיה חסרון בתוקף משמעות התיבה. והיינו שהיה חולשה בתוקף משמעות 'ככלותו', שלא כלה הדיבור עם משה לגמרי אלא עדיין נמשך הדיבור עמנו בכל עת, והיינו מה שהקב"ה נותן בלבנו להבין ולהשכיל את חכמת תורה שבע"פ, ונמצא אור התורה שופע בלב החכמים, ובכך התורה היא לנו כ'כלה' כיון שיש לנו חיבור תמידי עם הבנתה וחכמתה, וראה מה שכתבנו בזה בפרשת כי תשא (שמות לא, יח).

ועל דרך זה יש לבאר גם בדרשת 'ביום כלות משה', שלא תמה הקמת המשכן, אלא בכל עת יש בחינה של הקמת המשכן, והיינו מה שהשכינה שורה בקרבנו בתוך כל אחד ואחד, בחינת 'היכל ה' המה'.

שני בחינות חתן וכלה שייכים זה לזה

ונראה ששני בחינות אלו של חתן וכלה מקושרים זה בזה, שכן התחברותנו אל הקב"ה מתקיימת על ידי התקשרותנו אל התורה. ורק בכך שהתורה נעשית חלק ממציאיותנו, אנו גם דבקים בהקב"ה בדביקות בחינת חתן וכלה. שמכיוון שהתורה היא חכמתו של הקב"ה, והרי 'הוא יתברך וחכמתו אחד' כמו שכתב הרמב"ם,

הקב"ה גם לפני ילכו' וחזר הציווי על המשכן, וניתנו להם לוחות שניות. כלומר ששבה חיבתם הראשונה, חוזים ישראל להיות שוב אחוים ודבקים בהקב"ה ובתורה בחיבור איתן.

ולכן ארבעים יום אלו הם ימי רצון לבחינת 'אני לדודי ודודי לי', כלומר להחזיר בחינת חביבות וידידות של 'דוד ורעיה' בין הקב"ה וכנסת ישראל.

ארבעים ימי רצון אלו בכל שנה ושנה

והנה כל חטא מרחיק את הקשר בין ישראל לאביהם שבשמים, והידידות בבחינת דוד ורעיה נפגמת ומתעמעמת, הנה כי כן, על ידי מצב החטא נעשה בחינת שבירת הלוחות, ובחינת סילוק השראת השכינה והמשכן שבתוך כלל ישראל, וכן אצל כל אחד ואחד.

ובכל שנה ושנה בבוא הזמן הזה של ארבעים יום קודם יום הכיפורים, במקביל לזמן הזה בימי יציאת מצרים וההליכה במדבר, ניתנו גם לנו ימים אלו להיות ימי רצון לבוא אל ה', ולהתפייס ולחזור אל המצב של ידידות וקירבת ה', הן להשגה והבנה בתורה, בחינת 'תורה דיליה', והן לדביקות בה' בחינת דוד ורעיה.

וכאשר מתכוננים כראוי בארבעים יום הללו, ועוסקים בתשובה ומעוררים את הרחמים והסליחות, אזי כשמגיע יום הכיפורים הקב"ה מתפייס ונהיה שוב בחינת לוחות שניות שהתורה תהא ככלה לישראל, וכן חוזר המצב של דבקות בה' וקירבתו בחינת דוד ורעיה.

העולם שנמחל להם על מעשה העגל, וכו' אמר משה מי מודיע לאומות, אמר ליה ועשו לי מקדש, כיון שראו אומות העולם הריח של קטרת מתמר ועולה מתוך המשכן ידעו שנתרצה להם הקב"ה' (תנחומא פקודי פרק ו ועיי"ש פי"א).

בארבעים הימים הללו נתרצה הקב"ה לישראל

והנה ריצוי זה שביקש משה למענם ונתרצה להם הקב"ה, התקיים בארבעים יום האחרונים של שהות משה במרום, מר"ח אלול עד יום הכיפורים, שהיו אלו ימי רצון להחזיר להם הלוחות השניות ולהשראת השכינה במשכן. ונמצא שימי חודש אלול ועשרת ימי תשובה, הם הימים שהקב"ה נתרצה בהם לישראל שיהיו עמו בבחינת 'דוד ורעיה', שישראל יהיו בחינת רעיה להקב"ה.

שהרי על עצם קיומם וגם על היותם עם לה' כבר נתרצה להם הקב"ה מיד כאשר נתחנן משה שלא להשמידם, אבל עדיין גזר עליהם שלא יזכו להנהגת ה' בבחינה מיוחדת זו כשהוא שורה בקרבם, אלא כמו שאמר ה' למשה (שמות לג, ב) 'ושלחתי לפניך מלאך', ובאופן מהלך זה לא היו זוכים להשראת השכינה בתוכם ולמשכן ולוחות העדות. אבל אחר הריצוי של ארבעים היום הללו שנעתר לבקשת משה ואמר 'סלחתי', הסכים

עין היים היא למחזיקים בה

חלק מהוצאת הגיליון נתרם ע"י ידידנו החשוב

ראש וראשון לכל דבר שבקדושה מתומכי מכוננו

הרה"ח ר' דוד לור שליט"א

לע"נ אמו מרת מרים ע"ה בת הר"ר אברהם זצ"ל

ולב"ע ד' אלול תש"פ

ת.נ.צ.ב.ה.

התודה והברכה לידידנו הנכבדים מתומכי מכוננו שנמללו חלק בהוצאות גיליון זה

ברכת מזל טוב לידידנו הנכבד, מחשובי אברכי קהילתנו

הרב **מאיר דוד הירשמן** שליט"א

לרגל הולדת הבת

ברכת מזל טוב לידידנו הנכבד, מחשובי אברכי קהילתנו

הרב **יהודה רובין** שליט"א

לרגל אירוסיה הבת

לוצקין
ביטוחים

בחסות

המעוניינים לתרום את הוצאות הגיליון לזיכוי הרבים,
נא לפנות ל-054-8422488 או למייל mechonbenmelech@gmail.com